

Learning Disabilities: Theories, Assessments, Diagnosis, and Intervention

The Author: Masoume Pourmohamadreza-Tajrishi

ناتوانی‌های یادگیری: نظریه‌ها، ارزیابی، تشخیص و مداخله

ناتوانی‌های یادگیری: نظریه‌ها، ارزیابی، تشخیص و مداخله

مؤلف: دکتر معصومه محمدرضای تجریشی

ناتوانی‌های یادگیری، دربرگیرنده مشکلاتی در کارکرد مغز است و بیشتر از سایر اختلال‌هایی که علت عصب شناختی دارند مستلزم مداخله بین رشته‌ای است. کتاب حاضر از نه فصل تشکیل شده و شامل ارائه تعریف ناتوانی‌های یادگیری و تغییر در سیستم‌های طبقه‌بندی، عوامل به وجود آورنده ناتوانی‌های یادگیری و ویژگی‌های بالینی، پیامدهای رفتاری، اجتماعی و هیجانی مرتبط با ناتوانی‌های یادگیری می‌باشد. فصل‌ها پایانی به ارائه نظریه‌های مهم در ناتوانی یادگیری، معرفی مجموعه ابزارهای ارزیابی و تشخیصی مرتبط با آن، و مداخله‌های درمانی و آموزشی، اختصاص یافته است.

مؤلف: دکتر معصومه محمدرضای تجریشی

انتشارات دانشگاه علوم توانبخشی و سلامت اجتماعی

9 786227 984200
قیمت: ۲۴۰۰۰۰ ریال

به نام خداوند لوح و قلم

ناتوانی‌های یادگیری: نظریه‌ها، ارزیابی،
تشخیص و مداخله

*Learning Disabilities: Theories, Assessments,
Diagnosis, and Intervention*

مؤلف:

دکتر معصومه محمدرضای تجریشی

سرشناسه : محمدرضای تجریشی، معصومه، ۱۳۴۶-
عنوان و نام پدیدآور : ناتوانی‌های یادگیری؛ نظریه‌ها، ارزیابی، تشخیص و مداخله=
Learning disabilities: theories, assessments, diagnosis, and intervention
مؤلف معصومه محمدرضای تجریشی.
مشخصات نشر : تهران: دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی، انتشارات، ۱۴۰۲.
مشخصات ظاهری : ۳۶۸ ص.: مصور.
شابک : ۹۷۸-۶۲۲-۷۹۸۴-۲۰-۰
وضعیت فهرست‌نویسی : فیپا
یادداشت : واژه‌نامه.
یادداشت : کتاب‌نامه: ص. [۲۷۳]-۳۰۷
یادداشت : نمایه.
موضوع : یادگیری -- اختلالات
Learning disabilities
یادگیری -- اختلالات -- درمان
Learning disabilities -- Treatment
یادگیری -- اختلالات -- ارزشیابی
-- Evaluation Learning disabilities
کودکان ناتوان در یادگیری
Learning disabled children
شناسه افزوده : دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی
شناسه افزوده : University of Social Welfare and Rehabilitation Sciences
رده‌بندی کنگره : ۴۷۰۴LC
رده‌بندی دیویی : ۹/۳۷۱
شماره کتابشناسی ملی : ۹۳۴۵۸۶۴
اطلاعات رکورد کتابشناسی : فیپا

دانشگاه علوم توانبخشی و سلامت اجتماعی

نام کتاب: ناتوانی‌های یادگیری: نظریه‌ها، ارزیابی، تشخیص و مداخله

مؤلف: دکتر معصومه محمدرضای تجریشی

ویراستار: دکتر نرگس مرادی

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۷۹۸۴-۲۰-۰

شمارگان: ۱۰۰۰ جلد

چاپ اول: ۱۴۰۲

چاپ: ارشیا

ناشر: دانشگاه علوم توانبخشی و سلامت اجتماعی

نشانی: اوین، بلوار دانشجو، خیابان کودکان، دانشگاه علوم توانبخشی و سلامت اجتماعی

تلفکس: ۷۱۷۳۲۲۱۱

با قدردانی از همکاری

● صفحه‌آرا: گروه گرافیکی ارشیا ● طراحی جلد: گروه گرافیکی ارشیا

همه حقوق نشر برای ناشر محفوظ است؛ هرگونه استفاده از متن به هر صورتی در قالب کتابچه، جزوه، تهیه CD آموزشی، تهیه نرم‌افزار، استخراج آزمون، ترجمه به دیگر زبان‌ها و استفاده از مطالب کتاب، اشکال، تصاویر و ... بدون اجازه کتبی از ناشر غیر قانونی است.

تقدیم بہ پرہام

کسی کہ عادت بہ دوری اش،

ہمانند فراموش کردنش، غیر ممکن است۔

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱۵	پیش‌گفتار.....
۱۷	فصل اول: مقدمه‌ای بر ناتوانی‌های یادگیری.....
۱۷	۱-۱. اهداف یادگیری فصل.....
۱۷	۱-۲. تاریخچه مفهوم ناتوانی‌های یادگیری.....
۲۴	۱-۳. الگوی ناهمخوانی.....
۲۴	۱-۳-۱. پیشرفت تحصیلی پایین‌تر از پایه تحصیلی.....
۲۵	۱-۳-۲. پایه تحصیلی مورد انتظار.....
۲۵	۱-۳-۳. تفاوت نمره‌های استاندارد.....
۲۵	۱-۳-۴. روش مبتنی بر رگرسیون.....
۳۰	۱-۴. تعاریف جایگزین.....
۳۲	۱-۵. سیستم‌های طبقه‌بندی.....
۳۳	۱-۶. نشانه‌های تشخیصی اختلال یادگیری خاص.....
۳۶	۱-۷. شیوع ناتوانی‌های یادگیری.....
۳۷	۱-۸. تشخیص افتراقی.....
۳۸	۱-۹. فعالیت گروهی متخصصان.....
۳۹	۱-۱۰. آموزش ویژه.....
۴۱	۱-۱۰-۱. آرایش فیزیکی کلاس.....
۴۲	۱-۱۰-۲. استفاده از مرکز ثقل یا ایستگاه یادگیری.....
۴۲	۱-۱۰-۳. جو کلاس درس.....
۴۳	۱-۱۰-۴. قواعد و عمل به آن.....
۴۳	۱-۱۰-۵. گروه‌بندی دانش‌آموزان.....
۴۵	۱-۱۱. فراگیرسازی.....
۴۷	۱-۱۲. پیشگیری.....
۵۲	۱-۱۳. خلاصه فصل.....
۵۵	فصل دوم: سبب‌شناسی.....
۵۵	۱-۲. اهداف یادگیری فصل.....

۵۵	 عوامل ایجاد کننده ناتوانی‌های یادگیری	۲-۲
۵۸	 عوامل شناختی	۳-۲
۵۹	 ۱-۳-۲ پردازش واج‌شناختی	
۵۹	 ۲-۳-۲ آگاهی نحوی	
۶۰	 ۳-۳-۲ حافظه فعال	
۶۰	 ۴-۳-۲ پردازش معنایی	
۶۱	 ۵-۳-۲ پردازش نگارشی	
۶۲	 ۴-۲ عوامل عصب‌شناختی	
۶۳	 ۵-۲ عوامل زیست‌شناختی	
۶۵	 ۶-۲ عوامل محیطی	
۶۶	 ۷-۲ عوامل اجتماعی	
۶۷	 ۸-۲ عوامل روان‌شناختی	
۷۰	 ۹-۲ خلاصه فصل	
۷۱	 فصل سوم: ویژگی‌های بالینی	
۷۱	 ۱-۳ اهداف یادگیری فصل	
۷۱	 ۲-۳ چالش‌های طبقه‌بندی	
۷۲	 ۱-۳-۱ تشخیص بیش از اندازه ناتوانی‌های یادگیری	
۷۲	 ۲-۳-۲ تغییرپذیری در نرخ شناسایی	
۷۳	 ۳-۳-۳ خاص بودن جمعیت دانش‌آموزان	
۷۳	 ۴-۳-۳ فقدان شفافیت مفهومی	
۷۳	 ۵-۳-۳ ناهمخوانی بین توانایی هوشی - پیشرفت تحصیلی	
۷۴	 ۶-۳-۳ شناسایی بهنگام ناتوانی یادگیری	
۷۵	 ۷-۳-۳ مشکلات بومی استفاده از ملاک‌های تشخیصی	
۷۵	 ۳-۳ مشکلات زبانی	
۷۸	 ۴-۳ حافظه	
۸۱	 ۵-۳ مشکلات تحصیلی	
۸۳	 ۶-۳ مشکلات اجتماعی و رفتاری	
۸۵	 ۷-۳ پردازش اطلاعات اجتماعی	
۸۷	 ۸-۳ مشکلات هیجانی	

۸۸	 ۹-۳ خود - تنظیمی
۹۱	 ۱۰-۳ انگیزش
۹۱	 ۱۱-۳ خلاصه فصل
۹۳	 فصل چهارم: انواع ناتوانی های یادگیری
۹۳	 ۱-۴ اهداف یادگیری فصل
۹۳	 ۲-۴ انواع طبقه بندی
۹۵	 ۳-۴ نارساخوانی
۹۵	 ۱-۳-۴ شیوع
۹۵	 ۲-۳-۴ سبب شناسی
۹۶	 ۱-۲-۳-۴ عوامل عصبی زیست شناختی
۹۹	 ۳-۳-۴ نشانه شناسی
۱۰۰	 ۴-۳-۴ انواع نارساخوانی
۱۰۱	 ۵-۳-۴ مشکلات همراه
۱۰۲	 ۴-۴ اختلال ریاضی
۱۰۲	 ۱-۴-۴ شیوع
۱۰۴	 ۲-۴-۴ سبب شناسی
۱۰۴	 ۱-۲-۴-۴ نظریه های شناختی
۱۰۵	 ۲-۲-۴-۴ مدارهای مغزی
۱۰۶	 ۳-۴-۴ نشانه شناسی
۱۰۷	 ۴-۴-۴ انواع اختلال ریاضی
۱۰۸	 ۱-۴-۴-۴ نقص در روند محاسبه
۱۰۸	 ۲-۴-۴-۴ نقص در حافظه معنایی
۱۰۸	 ۳-۴-۴-۴ نقص دیداری فضایی
۱۰۹	 ۴-۴-۴-۴ نقص در معلومات عددی
۱۰۹	 ۵-۴-۴ اختلال های همراه
۱۱۰	 ۵-۴ نارسانووسی
۱۱۱	 ۱-۵-۴ شیوع
۱۱۲	 ۲-۵-۴ سبب شناسی
۱۱۲	 ۳-۵-۴ نشانه شناسی

۱۱۳	 ۴-۵-۴ اختلال‌های همراه
۱۱۴	 ۶-۴ نارسایی در حرکت (کنش‌پیشی)
۱۱۴	 ۴-۶-۱ شیوع
۱۱۵	 ۴-۶-۲ سبب‌شناسی
۱۱۶	 ۴-۶-۳ نشانه‌شناسی
۱۱۶	 ۴-۶-۴ انواع کنش‌پیشی (نارسایی در حرکت)
۱۱۷	 ۴-۶-۵ اختلال‌های همراه
۱۱۷	 ۴-۷ ناتوانی‌های زبانی (ناگویی / نارساگویی)
۱۱۸	 ۴-۷-۱ شیوع
۱۲۰	 ۴-۷-۲ سبب‌شناسی
۱۲۱	 ۴-۷-۳ نشانه‌شناسی
۱۲۱	 ۴-۸ اختلال در پردازش شنیداری (APD)
۱۲۲	 ۴-۸-۱ شیوع
۱۲۲	 ۴-۸-۲ سبب‌شناسی
۱۲۲	 ۴-۸-۳ نشانه‌شناسی
۱۲۳	 ۴-۹ اختلال در پردازش دیداری (VPD)
۱۲۵	 ۴-۹-۱ نشانه‌شناسی
۱۲۵	 ۴-۱۰ اختلال یادگیری غیرکلامی
۱۲۶	 ۴-۱۰-۱ شیوع
۱۲۷	 ۴-۱۰-۲ سبب‌شناسی
۱۲۷	 ۴-۱۰-۲-۱ نقش نیم‌کرهٔ راست
۱۲۷	 ۴-۱۰-۲-۲ مشکلات پزشکی و ژنتیکی
۱۲۸	 ۴-۱۱ خلاصهٔ فصل
۱۳۱	 فصل پنجم: پیامدهای ناتوانی‌های یادگیری
۱۳۱	 ۵-۱ اهداف یادگیری فصل
۱۳۱	 ۵-۲ مشکلات رفتاری (اختلال سلوک)
۱۳۳	 ۵-۳ مشکلات اجتماعی
۱۳۸	 ۵-۴ مشکلات روان‌شناختی
۱۴۱	 ۵-۵ مشکلات هیجانی

۱۴۵	۶-۵. ناتوانی‌های یادگیری و مشکلات توجه
۱۴۶	۷-۵. خلاصه فصل
۱۴۷	فصل ششم: نظریه‌ها در ناتوانی‌های یادگیری
۱۴۷	۱-۶. اهداف یادگیری فصل
۱۴۷	۲-۶. ناتوانی یادگیری از نقطه نظر علم و سیاست
۱۴۹	۳-۶. نظریه عصب روان‌شناختی
۱۵۱	۴-۶. نظریه پردازش اطلاعات
۱۵۳	۴-۶. ۱. اصول آموزش در نظریه پردازش اطلاعات
۱۵۵	۵-۶. نقص در مکانیزم‌های شناختی
۱۵۶	۵-۶. ۱. نقص در روند (رویه)
۱۵۶	۵-۶. ۱. حافظه فعال
۱۵۷	۵-۶. ۲. دانش مفهومی
۱۵۷	۵-۶. ۳. همبسته‌های عصبی
۱۵۸	۵-۶. ۲. نقص در حافظه معنایی
۱۶۰	۵-۶. ۳. نقص دیداری فضایی
۱۶۱	۶-۶. نظریه رفتاری و آموزش مستقیم
۱۶۵	۷-۶. نظریه تغییر رفتار شناختی
۱۶۶	۸-۶. نظریه ساختارگرایی
۱۷۴	۹-۶. خلاصه فصل
۱۷۷	فصل هفتم: شناسایی، ارزیابی و تشخیص
۱۷۷	۱-۷. اهداف یادگیری فصل
۱۷۷	۲-۷. اهداف اندازه‌گیری و ارزیابی
۱۸۱	۳-۷. اهداف ارزیابی در ناتوانی یادگیری
۱۸۲	۴-۷. انواع ارزیابی در ناتوانی یادگیری
۱۸۴	۵-۷. ارزیابی مهارت‌های پیش تحصیلی
۱۹۰	۶-۷. ارزیابی مهارت‌های شناختی
۱۹۱	۷-۷. ارزیابی مهارت‌های تحصیلی
۱۹۲	۷-۷. ۱. ارزیابی مهارت‌های آمادگی تحصیلی
۱۹۲	۷-۷. ۲. ارزیابی مهارت‌های تحصیلی عمومی

۱۹۶	۸-۷. ارزیابی سبک و شیوه یادگیری.....
۱۹۹	۹-۷. ارزیابی رفتار و کارکردهای اجرایی.....
۲۰۳	۱۰-۷. خلاصه فصل.....
۲۰۵	فصل هشتم: خدمات آموزشی.....
۲۰۵	۱-۸. اهداف یادگیری فصل.....
۲۰۵	۲-۸. الگوهای آموزشی.....
۲۰۷	۳-۸. آموزش راهبردهای شناختی.....
۲۱۰	۱-۳-۸. الگوی توسعه راهبرد خود - نظمه SRSD.....
۲۱۲	۲-۳-۸. راهبرد شناختی آموزش نوشتن CSIW.....
۲۱۳	۳-۳-۸. راهبرد شناختی DEFENDS.....
۲۱۵	۴-۳-۸. راهبرد شناختی مقابله.....
۲۱۶	۵-۳-۸. یادگیری محتوای راهبرد.....
۲۲۰	۴-۸. آموزش مستقیم.....
۲۲۱	۱-۴-۸. برنامه اصلاح خواندن.....
۲۲۳	۵-۸. یادگیری مشارکتی.....
۲۲۸	۶-۸. الگوی اجتماعی فرهنگی.....
۲۳۱	۱-۶-۸. کاربرد الگوی اجتماعی فرهنگی در آموزش.....
۲۳۳	۷-۸. خلاصه فصل.....
۲۳۵	فصل نهم: مداخله‌های آموزشی و درمانی.....
۲۳۵	۱-۹. اهداف یادگیری فصل.....
۲۳۵	۲-۹. الگوی پاسخ‌دهی به آموزش.....
۲۳۸	۳-۹. الگوی رمزگذاری.....
۲۴۸	۴-۹. الگوی رمزگشایی.....
۲۵۰	۵-۹. بهبود درک مطلب.....
۲۵۲	۶-۹. مداخله حمایت از رفتار مثبت.....
۲۵۵	۷-۹. مداخله شناختی.....
۲۵۶	۱-۷-۹. برنامه اصلاح فرایندهای شناختی PREP.....
۲۵۸	۲-۷-۹. روش تسهیل برنامه‌ریزی.....
۲۶۳	۸-۹. مداخله در اختلال ریاضی.....

۲۶۴	۹-۹. مداخله در نارسانویسی.....
۲۶۶	۹-۹-۱. فعالیت‌های بهبود دهنده دست خط.....
۲۶۷	۹-۹-۲. فعالیت‌های بهبود دهنده املاء.....
۲۶۷	۹-۱۰. مداخله در کنش‌پریشی (نارسایی در حرکت).....
۲۶۸	۹-۱۱. دیدگاه‌های معاصر.....
۲۷۰	۹-۱۲. خلاصه فصل.....
۲۷۳	فهرست منابع.....
۳۰۹	فهرست نمایه موضوعی.....
۳۰۹	انگلیسی.....
۳۱۳	فارسی.....
۳۳۹	واژه‌نامه.....
۳۳۹	فارسی به انگلیسی.....
۳۵۴	انگلیسی به فارسی.....

فهرست جداول

صفحه

عنوان

جدول ۱-۶. برنامه‌های آموزش مستقیم (اقتباس از آدامز و انگلن، ۱۹۹۶).....	۱۶۲
جدول ۱-۷. ابزارهای غربال‌گری پیش تحصیلی.....	۱۸۷
جدول ۲-۷. ابزارهای جامع ارزیابی مهارت‌های پیش تحصیلی.....	۱۸۹
جدول ۳-۷. ابزارهای ارزیابی شناختی.....	۱۹۱
جدول ۴-۷. ابزارهای تک مهارتی و چند مهارتی پیشرفت تحصیلی (سلویا و یسلداک، ۱۹۹۸).....	۱۹۳
جدول ۵-۷. ابزارهای اندازه‌گیری سبک یادگیری.....	۱۹۷
جدول ۶-۷. ابزارهای اندازه‌گیری ویژگی‌های رفتاری و کارکردهای اجرایی.....	۲۰۰
جدول ۱-۸. نمونه‌ای از برنامه اصلاح خواندن (اقتباس از: انگلن، هانر و جانسون، ۱۹۹۹).....	۲۲۲

فهرست شکل‌ها

صفحه	عنوان
۷۹	شکل ۳-۱. مؤلفه‌های مدل حافظه فعال بدلی و هیچ (۱۹۷۴).....
۸۸	شکل ۳-۲. الگوی ساختارگرایی اجتماعی از یادگیری خود - تنظیمی (باتلر و کارتیر، ۲۰۰۴).....
	شکل ۹-۱. نمایش تکلیف کلی و تکالیف مجاور در برنامه اصلاح فرایندهای شناختی (PREP)
۲۵۷	(داس، ۱۹۹۹).....
	شکل ۹-۲. روش اندازه‌گیری ناهمخوانی / همخوانی با استفاده از فرایندهای شناختی PASS
۲۶۰	و نمره پیشرفت تحصیلی.....
۲۶۲	شکل ۹-۳. نمونه‌ای از برگه نقشه داستان.....

فهرست تصاویر

عنوان	صفحه
تصویر ۴-۱. مدارهای عصبی مرتبط با توانایی خواندن.....	۹۷
تصویر ۴-۲. پاسخ‌های نابهنجار مغز در انجام تکالیف عددی.....	۱۰۶

ناتوانی‌های یادگیری^۱ (LD) دربرگیرنده مشکلاتی است که در کارکرد مغز به هنگام دریافت، پردازش، تحلیل یا ذخیره اطلاعات، ایجاد می‌شود و تفاوت‌هایی در یادگیری دانش‌آموزان به وجود می‌آورد. پژوهش‌های انجام شده درباره ناتوانی‌های یادگیری به تلاش‌های علمی مهم در چند رشته دانشگاهی از جمله روان‌شناسی و علوم تربیتی تبدیل شده است و الگوهای علمی آموزش ویژه و عمومی را معرفی کرده‌اند. ناتوانی‌های یادگیری بیشتر از سایر اختلالاتی که علت عصب‌شناختی دارند مستلزم مداخله بین رشته‌ای است و نشانه‌های ناتوانی یادگیری می‌تواند به منظور پیش‌بینی وضعیت ادراکی دانش‌آموز و تعامل وی با محیط اجتماعی، مورد استفاده قرار گیرد. دانش‌آموزان دچار ناتوانی‌های یادگیری بزرگ‌ترین طبقه کودکان با نیازهای آموزش ویژه را تشکیل می‌دهند. شیوع ناتوانی‌های یادگیری در حیطه‌های خواندن، نوشتن و ریاضیات، در کودکان سنین مدرسه در کشورهای برزیل، ایرلند شمالی و ایالات متحده بین ۵ تا ۱۵ درصد، گزارش شده است (انجمن روان‌پزشکی آمریکا^۲، APA، ۲۰۲۲). فراتحلیل انجام شده در ایران، نرخ شیوع ناتوانی‌های یادگیری در هر دو جنس را ۸/۸۱ درصد برآورده کرده است که با حذف آمار شیوع در منطقه کردستان، شیوع ۶/۰۲ درصد (۶ درصد در پسران و ۴/۵۶ درصد در دختران) به دست آمد (بهراد، ۱۳۸۴). شناسایی و مداخله بهنگام افراد دچار ناتوانی‌های یادگیری، موجب پیشرفت در زمینه‌های تحصیلی و اجتماعی می‌شود. همچنین، پیشرفت‌های متعدد در زمینه ارزیابی و تصویربرداری مغزی، منجر به ساختن آزمون‌های معتبر و استاندارد شده و به متخصصان حوزه آموزش (از جمله: معلمان)، روان‌شناسان، متخصصان حوزه توانبخشی (گفتار درمانی و کار درمانی) و معلمان کمک کرده است تا با توجه به نیاز دانش‌آموزان، به طراحی برنامه‌های آموزشی مبادرت ورزند.

توجه فزاینده به ناتوانی‌های یادگیری در دهه‌های اخیر و گستردگی انواع آن، ارائه واحد درسی مستقل با عنوان «ناتوانی‌های یادگیری» در برنامه درسی مقطع کارشناسی روان‌شناسی و کارشناسی ارشد روان‌شناسی و آموزش کودکان با نیازهای ویژه و در نهایت، لزوم ارزیابی، تشخیص و به‌کارگیری مداخله‌های مورد نیاز، مؤلف را بر آن داشت تا به تألیف این کتاب همت گمارد. در تألیف این کتاب، تلاش شده است آخرین تحولات نظری و کاربردی در سال‌های اخیر در اختیار خوانندگان قرار گیرد.

کتاب حاضر از ۹ فصل تشکیل شده است. نخستین فصل به ارائه مقدمه‌ای بر ناتوانی‌های یادگیری و تغییرات سیستم‌های طبقه‌بندی درباره آن، اختصاص یافته است. در فصل دوم، به عوامل به‌وجود آورنده ناتوانی‌های یادگیری و پژوهش‌های مرتبط با آن اشاره شده و فصل سوم، دربرگیرنده ویژگی‌های بالینی افراد دچار ناتوانی‌های یادگیری است.

در فصل چهارم کتاب، انواع ناتوانی‌های یادگیری و مشکلاتی که ممکن است همراه با آن بروز کند، معرفی شده و در فصل پنجم، پیامدهای ناتوانی‌های یادگیری در زمینه‌های رفتاری، اجتماعی و هیجانی، مورد توجه قرار گرفته است. فصل ششم کتاب، به ارائه نظریه‌های مهم در ناتوانی یادگیری و فصل هفتم، به معرفی مجموعه ابزارهای شناسایی، تشخیص و ارزیابی کودکان با ناتوانی‌های یادگیری پرداخته است.

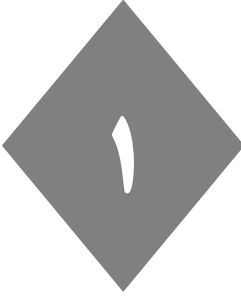
در فصل هشتم کتاب، روش‌های آموزشی برگرفته از نظریه‌های مختلف در حیطه ناتوانی‌های یادگیری، به بحث گذاشته شده است و سرانجام مداخله‌های درمانی و آموزشی مورد استفاده در انواع ناتوانی‌های یادگیری در فصل نهم، معرفی شده‌اند.

امید است محتوای این کتاب بتواند بخشی از نیازهای دانشجویان مقطع کارشناسی و مقاطع تحصیلی بالاتر (به‌ویژه رشته روان‌شناسی) را برآورده کند. همچنین بر خود لازم می‌دانم از علاقه، انگیزه و پیگیری دانشجویانی که در پدید آمدن این کتاب نقش بسزایی داشته‌اند، تشکر و قدردانی نمایم. به امید آن که کتاب حاضر بتواند راهگشای دانشجویان کشور در شناخت بهتر و جامع‌تر ناتوانی‌های یادگیری باشد.

دکتر معصومه پورمحمدرضای تجریشی

دانشیار دانشگاه علوم توانبخشی و سلامت اجتماعی

تابستان ۱۴۰۲

فصل اول

مقدمه‌ای بر ناتوانی‌های یادگیری

۱-۱. اهداف یادگیری فصل

از یادگیرنده انتظار می‌رود پس از مطالعه فصل، بتواند درباره موارد زیر، اطلاعات کافی به دست آورد:

- آشنایی با مقدمه و کلیات مفهوم ناتوانی یادگیری
- شناسایی الگوی ناهمخوانی توانایی هوشی - پیشرفت تحصیلی
- آگاهی از سیستم‌های طبقه‌بندی اختلال یادگیری خاص
- معرفی نشانه‌های تشخیصی و شیوع ناتوانی‌های یادگیری
- اهمیت همکاری مشترک بین متخصصان
- ضرورت آموزش ویژه و فراگیرسازی
- شناسایی روش‌های پیشگیری از ناتوانی‌های یادگیری

۱-۲. تاریخچه مفهوم ناتوانی‌های یادگیری

اصطلاح ناتوانی‌های یادگیری (LD)، به مشکلاتی در مهارت‌های تحصیلی از جمله: خواندن، نوشتن، املاء و ریاضیات اشاره می‌کند (انجمن روان‌پزشکی آمریکا، ۲۰۰۰). استفاده از این اصطلاح، متخصصان را بر آن داشته است تا از اصطلاحات دیگر مانند: عقب‌ماندگی ذهنی^۱ (MR)، نیاز ویژه، ناتوانی تحولی، معلولیت ذهنی، یا حتی مشکلات یادگیری، استفاده کنند.